

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 14P/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821200667
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Fedor
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3821200667.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom Mgr. Štefanom Fedorom v rodinnoprávnej veci starostlivosti o maloleté deti: M. nar. X.X.XXXX, H., nar. XX.X.XXXX. a O., nar. XX.XX.XXXX., všetci zastúpení opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, deti rodičov: matky: X., nar. XX.X.XXXX., bytom K. Handlová, a otca: H. nar. XX.X.XXXX, bytom M. P., za účasti M. nar. XX.X.XXXX, bytom S., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza a za účasti Reedukačného centra Hlohovec, so sídlom Zámok 1, Hlohovec, o návrhu Adriany Betyárovej na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu otca na zverenie maloletých do osobnej starostlivosti a zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť vykonávanú M. narodenou XX.X.XXXX., do ktorej bol maloletý H., narodený XX.X.XXXX. zverený uznesením Okresného súdu Prievidza č.k. 11P/18/2016-119 zo dňa 6.10.2016 a maloletý O. narodený 28.11.2007 zverený rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 16P/15/2020-68 zo dňa 29.6.2020.

II. Zrušuje ústavnú starostlivosť, ktorá bola nad maloletým M., narodeným X.X.XXXX n.ariadená rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 6P/22/2020-91 zo dňa 11.12.2020.

III. Maloleté deti M., narodeného X.X.XXXX a O. narodeného XX.XX.XXXX . zveruje do osobnej starostlivosti otca.

IV. N a r i a d' u j e nad maloletým H., narodeným XX.X.XXXX. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Sološnica, so sídlom Sološnica 3, 906 37 Sološnica.

V. Matka je povinná počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku platiť výživné na maloleté deti M., narodeného X.X.XXXX a O. narodeného XX.XX.XXXX, . na každé z detí vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré je povinná poukazovať otcovi maloletých vopred, vždy do 25. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca.

VI. Matka je povinná počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku platiť výživné na maloletého H. narodeného XX.X.XXXX . vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré je povinná poukazovať na účet Reedukačného centra Sološnica, so sídlom Sološnica 3, 906 37 Sološnica, vždy do 25. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca.

VII. Otec je povinný počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku platiť výživné na maloletého H., narodeného XX.X.XXXX vo výške 50,- EUR mesačne, ktoré je povinný poukazovať na účet Reedukačného centra Sološnica, so sídlom Sološnica 3, 906 37 Sološnica, vždy do 25. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca.

VIII. Určuje nad výchovou maloletých M., narodeného X.X.XXXX . a O. narodeného XX.XX.XXXX dohľad na obdobie jedného roka po právoplatnosti rozsudku.

IX. Ukladá rodičom maloletých povinnosť spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately počas výkonu výchovného opatrenia.

X. Zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Prievidza č.k. 14P/6/2021 - 24 zo dňa 12.2.2021.

XI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením č.k. 14P/6/2021-24 zo dňa 12.2.2021 tunajší súd neodkladným opatrením nariadil, aby bol maloletý H. narodený XX.X.XXXX o.dovzdaný do starostlivosti Reedukačného centra Hlohovec, so sídlom Zámok 1, 920 29 Hlohovec. Zároveň týmto uznesením súd začal aj bez návrhu konanie vo veci samej o zmenu zariadenia na výkon výchovného opatrenia.

2. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bol podnet sudkyne pre prípravné konanie na začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia - umiestnenie maloletého H. K.ho, narodeného XX.X.XXXX v inom zariadení za účelom výchovného opatrenia. Zároveň dala podnet aj na začatie konania vo veci samej a to zmenu rozhodnutia vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp.zn. 6P/22/2020, v časti o určenie zariadenia, v ktorom bol maloletý umiestnený na výkon výchovného opatrenia. Podnet odôvodnila tým, že na maloletého H. bol podaný návrh na vzatie do väzby, z dôvodu páchania úmyselnej trestnej činnosti. Keďže išlo o väzbu mladistvého, pri rozhodovaní o väzbe bolo zistené, že maloletého je možné za účelom výkonu nariadeného výchovného opatrenia premiestniť do iného zariadenia, ako bolo určené v pôvodnom rozsudku pod sp.zn. 6P/22/2020, pretože pôvodné zariadenie odmieta maloletého prevziať (jeho akreditácia mu nedovoľuje držať maloletého v zariadení pri povahe takejto trestnej činnosti). Súd nariadil neodkladné opatrenie, keďže mal za osvedčené, že maloletý je obvinený zo spáchania zločinu sexuálneho násillia. Podľa názoru prokurátora sú u maloletého dané dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Trestného poriadku (tzv. úteková a predbežná väzba). Reedukačné centrum Hlohovec zariadenie bolo oprávnené prijať maloletého aj napriek tomu, že je obvinený zo spáchania trestnej činnosti. Výchovné opatrenie, nariadené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/22/2020-91 zo dňa 11.12.2020 bolo v tom čase účinné a bolo potrebné zabezpečiť jeho výkon. Maloletý H. nemohol zostať vo svojom pôvodnom prirodzenom prostredí, keďže vplyvy tohto prostredia na maloletého sú negatívne a maloletý sa v ňom dopúšťa protiprávneho konania. Bezprostredne tak hrozila maloletému ujma.

3. Dňa 2.3.2020 bol tunajšiemu súdu doručený návrh M. ktorým sa domáhala, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, ktorá bola nariadená nad maloletými H. narodeným XX.X.XXXX a O. narodeným XX.XX.XXXX a. nariadil nad maloletými ústavnú starostlivosť. Návrh odôvodnila tým, že maloletí sú deťmi jej brata H., ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Matka nebola schopná poskytovať maloletým adekvátnu starostlivosť a maloletí boli rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 13P/47/2015-33 zverení do náhradnej osobnej starostlivosti M.polu s ich dvomi bratmi, M.. Všetkým deťom poskytovala starostlivosť najlepšie ako vedela. Zabezpečovala im rovnaké podmienky ako svojim biologickým deťom. S maloletými H. a M. mala dlhodobé problémy, nerešpektovali ju, odmietali chodiť do školy a bez dovolenia odchádzali z domu. Tieto problémy sa snažila riešiť a opakovane im dohovárala. Maloletý H. sa dopustil niekoľkých krádeží, požíval alkohol a pravdepodobne aj drogy. Maloletý O. začal napodobňovať správanie svojich bratov a tiež odmietal chodiť do školy. V súčasnosti sa nachádza u svojej matky. Jediné z detí, ktoré má v náhradnej starostlivosti, ktoré nemá problémy so správaním je maloletý Z. Situácia v rodine sa vyhrotila tým, že maloletý H. spáchal trestný čin na jej maloletom dieťati. Poskytovanie náhradnej osobnej starostlivosti už nezvláda fyzicky ani psychicky. Jej manžel tiež nesúhlasí, aby maloletí zostávali v ich domácnosti. Návrh bol zapísaný pod spisovú značku 6P/10/2021.

4. Dňa 11.3.2021 vstúpil do konania sp.zn. 6P/10/2021 prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza.

5. Súd uznesením zo dňa 20.5.2021 spojil obe konania do spoločného konania, ktoré sa ďalej vedie pod spisovou značkou 14P/6/2021.

6. Dňa 15.7.2021 bol tunajšiemu súd doručený návrh otca maloletých, ktorým sa domáha aby súd zrušil ústavnú starostlivosť, ktorá bola nariadená nad maloletým M. K., narodeným X.X.XXXX r.ozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/22/2020-91 zo dňa 11.12.2020. Zároveň sa domáhal, aby súd zveril maloletého M. do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal na plnenie výživného maloletému vo výške 30% životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Ako dôvody svojho návrhu otec uviedol, že od mesiaca apríl 2021 zabezpečuje starostlivosť maloletému M. on. Odvtedy sa maloletý nedopustil žiadnej protispoločenskej činnosti. Otca rešpektuje a spoločne s ním pracuje na brigádach. Otec maloletých zároveň navrhol, aby súd spojil konanie o jeho návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti s konaním, ktoré sa na tunajšom súde vedie pod sp.zn. 14P/6/2021. Návrh bol zapísaný pod spisovú značku 14P/27/2021.

7. Súd uznesením zo dňa 23.7.2021 spojil obe konania do spoločného konania, ktoré sa ďalej vedie pod spisovou značkou 14P/6/2021.

8. Matka maloletých sa k návrhom písomne nevyjadřila.

9. Súd má z vlastnej úradnej činnosti vedomosť, že maloletý H. ušiel z Reedukačného centra Hlohovec krátko po tom, čo tam bol umiestnený na základe neodkladného opatrenia. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prievidza sp.zn. 6Tp/24/2021 zo 7.3.2021 bol vzatý do väzby, ktorá sa vykonáva v ÚVV Ilava.

10. Súd vo veci nariadil pojednávania. Matka maloletých sa na pojednávaniach nezúčastnila, svoju neúčasť neospravedlnila. Pojednávania sa nezúčastnil ani zástupca Reedukačného centra Hlohovec, svoju neúčasť vopred písomne ospravedlnil. Súd pojednával v ich neprítomnosti a vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletých, výsluchom M. listinnými dôkazmi.

11. Otec maloletých na pojednávaní uviedol, že po prepustení z výkonu trestu zabezpečuje každodennú osobnú starostlivosť synovi O. Poukázal na čistotu svojho bytu a vecí, ktoré v byte prerobil. Navrhol, aby mu súd synov zveril do osobnej starostlivosti. Byt, v ktorom býva, je jeho rodičovským bytom. Má tam trvalý pobyt rovnako ako jeho synovia. Jeho otec už zomrel a matka žije u otcovho brata, ktorý sa o ňu stará. V byte bývam iba otec a synovia O. Chceli by, aby k nim prišiel bývať aj H. keď sa veci vyriešia. Otec chodí každý deň do práce. Pracuje u svojho strýka, ktorý je živnostník. Každý deň zarobí 70,- až 80,- EUR. Dokáže sa o deti postarať a zabezpečiť rodine financie. Rozprával sa aj s matkou detí. Keď sa vrátil z výkonu trestu, povedala mu, že si deti môže zobrať. Matka má len sociálne bývanie a o deti sa nevie postarať. Správanie maloletého M. sa zlepšilo. Nerobí už žiadne krádeže a jeho ako otca rešpektuje a poslúcha. Otec jeho správanie zvláda. M. ním chodí do práce, kde si brigádnicke zarába peniaze. Čo sa týka H.a, otec súhlasí s tým, aby bol do súdu v diagnostickom centre, ako to navrhla kolízna opatrovníčka. Zlepšilo sa aj správanie O.a. Otec sľúbil, že už bude chodiť riadne do školy. Ďalší maloletý syn JM. sa rozhodol, že chce zostať u M. tak som s tým otec súhlasil. Otec tvrdil, že na maloletého H.a počas trvania ústavnej starostlivosti, môže platiť len minimálne výživné. Nie je evidovaný ani rade práce a nepoberá žiadne dávky. Okrem toho platí výživné aj na syna Jakuba. Mesačne zarobí okolo 500 - 600 EUR. Avšak platí nájomné 300,- EUR mesačne, spláca dlh za byt, ktorý vznikol ešte jeho matke. Je to 5.000,- EUR, ktoré spláca po 300,- EUR mesačne. Maloletý M. si zarobí 200- 300 EUR mesačne. Veľa im nezostáva.

12. M. G. na pojednávaní uviedla, že trvá na podanom návrhu. Chlapcov už nezvláda. H. je v súčasnosti vo väzbe a O. s ňou nebýva už asi pol roka. Vtedy keď odišiel k svojej matke a momentálne býva u svojho otca. Nech sú teda maloletí u svojho otca. Ona sa o nich už dosť starala.

13. Súd ďalej na pojednávaní vykonal dokazovanie týmito listinami: spis Okresného súdu Prievidza sp.zn. 6P/22/2020, spis Okresného súdu Prievidza sp.zn. 18P/39/2020, návrh na vzatie do väzby, zápisnica o výsluchu maloletého H.ýsledky lustrácií v Registri obyvateľov SR, správa zo šetrenia pomerov maloletých zo dňa 21.5.2021, vyjadrenie Reedukačného centra.

14. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že úrad súhlasí s návrhom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá dlhodobo neplní svoj účel, nakoľko O.k spolu s M. už od mesiaca február 2021 žili u matky. Matka neskôr súhlasila s tým, že deti budú zverené otcovi. Čo sa týka O. počas predchádzajúcich mesiacov bolo úradu doručených niekoľko správ o krádežiach. Boli od cudzené, rôzne veci: elektrická kolobežka, mobilné telefóny. Škola vykazovala množstvo neospravedlnených hodín, čo

aj bolo vedené na úseku sociálnej kurately. Rodina bola z uvedených dôvodov zaradená v novembri minulého roka do spolupráce s Centrom pre deti a rodiny Prievidza Sociálne intervencie neprebíhali, nakoľko sa ich maloletý O. nezúčastňoval. Neplnilo to svoj účel a úrad navrhoval maloletého umiestniť do Reedukačného zariadenia na odbornú diagnostiku. Avšak ako otec prišiel z výkonu trestu, úradu neboli doručené žiadne oznámenia na O. a ani na M.a, u ktorého bolo predtým tiež množstvo krádeží. Je teda pravda, že odkedy je otec doma, prišlo k náprave správania detí. Otec má nad nimi takú kontrolnú ruku. Úrad súhlasí s tým, aby mu boli zverené. Dňa 19.8.2021 bola vykonaná terénna sociálna práca v byte otca. Čo sa týka domácnosti otca maloletých, tá je udržiavaná v dobrom stave. Všetko tam bolo vymenené za nové. A to od nábytku až po ostatné zariadenie. Otec maloletých ukazoval, aké veci nakúpil deťom. Uviedol, že v peňaženke má hotovosť 600,- EUR. Po finančnej stránke otec deti dokáže zabezpečiť. Maloletý M. počas šetrenia uviedol, že chce zostať v starostlivosti otca a nechce sa vrátiť do Reedukačného centra Hlohovec. Tvrdí, že jeho správanie sa zlepšilo. Odkedy sa otec vrátil z výkonu trestu, M. už nepácha trestnú činnosť. Má priateľku, s ktorou čakajú dieťa. S H. bol vykonaný pohovor dňa 18.8.2021, keď sa rozhodovalo o jeho žiadosti o prepustení z väzby. H. po porade s advokátom následne túto žiadosť zobral späť. V jeho trestnej veci je vytyčené pojednávanie na 20.9.2021. H. uviedol, že tiež chce byť zverený do starostlivosti otca a nechce sa vrátiť do Reedukačného centra Hlohovec. Bolo mu však vysvetlené, že výchovné opatrenie nespĺnilo účel, a že stále pretrvávajú dôvody, pre ktoré by mal byť zverený do ústavnej starostlivosti. S ohľadom na jeho požiadavku úrad zisťoval u Reedukačného centra Sološnica, či by mohlo H.a prijať. Úradu bolo následne doručené súhlasné stanovisko Reedukačného centra Sološnica. Bol o tom informovaný aj otec maloletého, ktorý s tým súhlasil. Ešte by nebolo vhodné, aby sa maloletý H. už vrátil do svojho pôvodného prostredia, a to aj s ohľadom na možnú sekundárnu viktimizáciu poškodeného F.B. Kolízna opatrovníčka teda navrhla, aby bola náhradná osobná starostlivosť nad maloletými O.om a H. bola zrušená. Maloletého O. navrhla zveriť otcovi a zaviazat matku na minimálne výživné. Navrhla nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletým H.om, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Sološnica. Ďalej navrhla, aby bol otec zaviazaný na výživné v sume 50,- eur a matka 30% zo sumy životného minima. V prípade maloletého M.a navrhla zrušiť ústavnú starostlivosť, M. zveriť do starostlivosti otca a matku zaviazat na výživné v sume 30% zo sumy životného minima.

15. Prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza na pojednávaní konštatoval, že podmienky, za ktorých bola nariadená náhradná osobná starostlivosť zmenili. Zmenili sa aj podmienky ohľadom maloletého M., otec je už v súčasnosti schopný poskytovať M. osobnú starostlivosť. Preto navrhol vyhovieť návrhu náhradnej matky, zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť a zveriť maloletého O. otcovi. Matku navrhol zaviazat na minimálne výživné. M. rovnako navrhol zveriť do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazat na minimálne výživné. Ďalej konštatoval, že je zároveň v záujme detí, aby bolo na starostlivosť o nich dohliadané. Preto navrhol nad výchovou maloletých nariadiť výchovné opatrenie dohľad. Vo vzťahu ku H., vzhľadom na prebiehajúce trestné stíhanie, navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Sološnica. S tým, že matka by bola povinná platiť výživné na H. v minimálnej výške a otec maloletého najmenej v sume 50,- EUR mesačne.

16. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný tento skutkový stav: maloleté deti M. narodený X.X.XXXX, H., narodený XX.X.XXXX a O. K.y, narodený XX.XX.XXXX pochádzajú zo manželstva svojich rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 13P/50/2016 zo dňa 7.4.2017. Nad maloletým M. bola rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/22/2020-91 zo dňa 11.12.2020 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa mala vykonávať v Reedukačnom centre Hlohovec. Dôvodom bolo, že boli vyčerpané všetky miernejšie výchovné opatrenia, ktoré mohli viesť k jeho náprave a jeho výchova bola vážne ohrozená a narušená. Otec maloletého bol v tom čase vo výkone trestu odňatia slobody a matka a ani náhradná matka nedokázali maloletého M. výchovne zvládnuť. Maloletý M. sa dopúšťal rôzneho protiprávneho konania, rôznych krádeží, bolo voči nemu v tom čase aj vedené trestné stíhanie. Maloletý M. pobyt v Reedukačnom centre odmietal. V súčasnosti býva maloletý M. v domácnosti svojho otca. Otec, ktorý sa medzičasom vrátil domov z výkonu trestu na neho pozitívne výchovne vplyva. Maloletý M. už nepácha trestnú činnosť a spolu s otcem brigádnicky pracuje. Má aj priateľku, s ktorou čakajú dieťa. Maloletý O. K. bol rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 16P/15/2020-68 zo dňa 29.6.2020 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti M.j, ktorá je sestrou otca maloletého. Matka maloletého v tom čase nemala vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého a otec maloletého sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Náhradná matka postupom času prestala zvládať výchovu maloletého O. ktorý odmietal chodiť do školy, mal množstvo neospravedlnených hodín a dopúšťal sa krádeží. V súčasnosti býva maloletý O. v domácnosti svojho otca a jeho správanie sa

výrazne zlepšilo. Otec má na maloletého pozitívny výchovný vplyv a maloletého zvláda. Otec spolu s maloletými M. byvajú v nájomnom byte, ktorý otec maloletých prebral po svojej matke. Otec tento byt nanovo kompletne zariadil. Otec maloletých pracuje brigádnicke u svojho strýka. Jeho mesačný príjem je 500 až 600 EUR. Platí nájomné vo výške 300,-EUR mesačne, zároveň spláca dlh 5.000,-EUR, ktorý vznikol na nájomnom ešte v predchádzajúcom období. Otec dokáže maloletým vytvoriť dostatočné podmienky na napĺňanie ich potrieb.

17. Maloletý M. K. bol uznesením tunajšieho súdu č.k. 11P/8/2016-119 zo dňa 6.10.2016 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti M. ktorá je sestrou otca maloletého. Matka maloletého v tom čase nemala vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého a otec maloletého sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/22/2020-91 zo dňa 11.12.2020 bol maloletý H. dočasne odňatý z náhradnej osobnej starostlivosti a bolo mu nariadené výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci - pobyt v zariadení v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu, Senec najdlhšie na dobu 6 mesiacov. Maloletý bol po prijatí do zariadenia pozitívne testovaný na THC a MET. V zariadení sa rýchlo adaptoval a inklinoval ku chlapcom s negatívnym hodnotením. Maloletý bol zo zariadenia uvoľnený počas Vianoc 2020 aby mohol navštíviť rodinu. Po vianočných sviatkoch sa však naspäť do zariadenia nevrátil. Zariadenie nahlásilo jeho nezvestnosť a maloletý bol od 8.1.2021 v pátraní. Dňa 28.12.2020 bol maloletý právoplatne uznaný vinným zo spáchania priestupku proti majetku v zmysle §50 ods. zákona č. 372/1990 Zb. a bola mu uložená bloková pokuta 10 EUR. Dňa 8.2.2021 sa maloletý H. dopustil skutku, ktorý bol kvalifikovaný ako zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície OR PZ Prievidza zo dňa 8.2.2021 bolo začaté trestné stíhanie a uznesením zo dňa 9.2.2021 bolo maloletému vznesené obvinenie. Skutku sa mal dopustiť voči poškodenému F.B., ktorý je synom M. G.. Dňa 10.2.2021 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza návrh na vzatie maloletého H. K. do väzby. Reedukačné centrum Hlohovec oznámilo ÚPSVaR Prievidza, že je ochotné prijať maloletého a rezervovalo mu miesto. Maloletý tam bol umiestnený na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu č.k. 14P/6/2021 zo dňa 12.2.2021. Krátko potom však maloletý H. z Reedukačného centra Hlohovec ušiel. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prievidza sp.zn. 6Tp/24/2021 zo 7.3.2021 bol vzatý do väzby, ktorá sa vykonáva v ÚVV Ilava. Na maloletého je v uvedenej trestnej veci podaná obžaloba na tunajšom súde a dňa 20.9.2021 je vytyčené pojednávanie.

18. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

20. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine v znení neskorších predpisov ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:
b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

22. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

23. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

24. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine v znení neskorších predpisov náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

25. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

26. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

27. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

28. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

29. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

31. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

32. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

33. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upravi rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

34. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

36. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

37. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

38. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

39. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

40. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že náhradná osobná starostlivosť, do ktorej bol zverený maloletý O. K. už v súčasnosti nie je dôvodná. Otec maloletých sa už vrátil z výkonu trestu, môže tak osobnú starostlivosť vykonávať a zároveň o ňu aj má záujem. Bolo preukázané, že maloletým dokáže zabezpečiť vhodné materiálne podmienky a správanie maloletých O. sa pod otcovým vplyvom zlepšilo. Maloletí zároveň sami uviedli, že chcú byť zverení do starostlivosti otca. Matka maloletých sa v súčasnosti o maloletých postarať nevie a to najmä z dôvodu, že poskytuje starostlivosť svojim ostatným maloletým deťom. M. už záujem o náhradnú osobnú starostlivosť nemá a sama navrhla jej zrušenie.

41. Z uvedených dôvodov súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť vykonávanú M., narodenou XX.X.XXXX, do ktorej bol maloletý O. zverený rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 16P/15/2020-68 zo dňa 29.6.2020 a maloletého O. zveril do osobnej starostlivosti otca.

42. V prípade maloletého M. mal súd za preukázané, že jeho správanie sa počas doterajšej starostlivosti otca zlepšilo a nie je potrebné aby nariadená ústavná starostlivosť aj naďalej trvala. Maloletý sa momentálne nedopúšťa protispoločenskej činnosti a dokonca si pod otcovým vplyvom začal brigádniccky zarábať na živobytie. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že zverenie maloletého otcovi bude v jeho záujme. Z uvedených dôvodov súd zrušil ústavnú starostlivosť, ktorá bola nad maloletým M. nariadená rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/22/2020-91 zo dňa 11.12.2020 a zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca.

43. Ústavná starostlivosť je jednou z troch foriem náhradnej starostlivosti o maloletého, upravených Zákonom o rodine. Ústavnú starostlivosť možno nariadiť zásadne len vtedy, ak nie je možné maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti ani pestúnskej starostlivosti. Zákon konštruje ústavnú starostlivosť ako výnimočné opatrenie. Ústavnú starostlivosť je teda možné nariadiť ako formu náhradnej starostlivosti ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená a zároveň nie je možné realizovať ostatné dve formy náhradnej starostlivosti. Druhá možnosť, kedy je ústavná starostlivosť nariaďovaná je, ak sa ukladá v prípade, ak iné („menej prísne“) výchovné opatrenia nevedli k náprave. V oboch prípadoch je ústavná starostlivosť krajnou možnosťou riešenia vzniknutej situácie maloletého dieťaťa. V zmysle konštantnej judikatúry (R 50/1985): Súdy nariaďujú ústavnú výchovu maloletých detí buď pre závažné narušenie ich výchovy prejavujúce sa v ich značne negatívnom správaní, alebo vtedy, keď predchádzajúce iné výchovné opatrenia nenaplnili svoje poslanie, prípadne keď rodičia maloletého zo subjektívnych príčin nezabezpečovali alebo nezvládli jeho výchovu.

44. V prípade maloletého H. dospel súd k záveru, že jeho výchova je vážne narušená a doterajšie opatrenia nespĺnili svoj účel. Maloletého nezvládala náhradná matka a ani výchovné opatrenie, ktoré mu bolo nariadené nevedlo k pozitívnemu výsledku. Maloletý ušiel zo zariadenia, kde sa malo realizovať a následne sa mal dopustiť konania, pre ktoré je obžalovaný zo závažnej trestnej činnosti. Miernejšie prostriedky, ktoré boli v jeho prípade použité, t.j. umiestnenie v resocializačnom zariadení ktoré, bolo pôvodne nariadené namiesto väzby boli neúspešné, keďže maloletý z resocializačného zariadenia ušiel. V jeho prípade bol napokon použitý najprísnejší možný inštitút, bol vzatý do väzby.

45. Z uvedeného je nepochybné, že sú splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 54 Zákona o rodine. Výchova maloletého je vážne narušená, maloletého nie je možné zveriť do osobnej starostlivosti otca ani do inej formy náhradnej rodinnej starostlivosti a doterajšie výchovné opatrenie nevedlo k jeho náprave. Z uvedených dôvodov súd nariadil nad maloletým H. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Sološnica.

46. Keďže matka maloletých nemá ani jedno z detí, o ktorých súd rozhodoval, vo svojej osobnej starostlivosti, bolo potrebné upraviť jej vyživovaciu povinnosť k týmto maloletým. Výživné mala matka doposiaľ určené v minimálnej zákonnej výške podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Nebolo preukázané, že by sa pomery matky boli medzičasom zlepšili. Naopak, matka má stále ešte ďalších šesť maloletých detí, ku ktorým má vyživovacia povinnosť, a na ktoré musel súd vziať ohľad. Súd preto ponechal výživné, ktoré je matka povinná platiť aj naďalej v minimálnej výške.

47. V zmysle ustanovenia § 81 Zákona o rodine bol súd zároveň povinný rozhodnúť o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletému H., nad ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť. Rodičia budú povinní poukazovať toto výživné na účet Reedukačného centra Sološnica

48. Matkina vyživovacia povinnosť je vo výške minimálneho výživného. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti otca k maloletému zobral súd do úvahy jeho aktuálnu situáciu, to že sa sám bude osobne starať o maloletého M. a Dominika a tiež vyživováciu u povinnosť k maloletému Z. ktorý je stále v náhradnej osobnej starostlivosti M. Súd preto zaviazal otca prispievať na výživu maloletého H. sumou 50,-EUR mesačne.

49. Súd sa stotožnil s návrhom prokurátora a nariadil nad výchovou maloletých M. dohľad, a to na obdobie jedného roka po právoplatnosti rozsudku. Vzhľadom na doterajšie nedostatky vo výchove maloletých bude potrebné ešte určitý čas dohliadať, či otec ich výchovu zvláda, či si maloletí plnia povinnosti a či sa nedopúšťajú nejakej protispoločenskej činnosti.

50. Súd zrušil neodkladné opatrenie zo dňa 12.2.2021, keďže rozhodol vo veci samej.

51. Podľa § 52 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

52. Súd vzhľadom na citované ustanovenie, keďže neboli splnené podmienky na náhradu trov konania, nepriznal nárok na ich náhradu ani jednému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Odvolanie sa podáva na Okresnom súde Prievidza v troch vyhotoveniach. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 393 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, možno podať v prípade rozhodnutia o starostlivosti o maloleté deti návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku, a v prípade neplnenia vyživovacej povinnosti, návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.